

Utbildningsinspektion i Drottningdals skola

UTBILDNINGSINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen har inriktats mot sju områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sju områdena, som granskats utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Normer och värden
2. Kunskaper

Verksamheten:

3. Arbetsmiljö och delaktighet
4. Pedagogisk verksamhet och undervisning
5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning
7. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, läromedel och utrustning, likvärdiga möjligheter vid funktionsnedsättning, stödinsatser, arbetet med övergripande hälsomål i läroplanerna, bedömning av lärandet och betygssättningen. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och författningar i övrigt. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut angående förbättrings- och kritikområden.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Drottningdals skola	Antal barn/elever/studerande
Grundskola	88
Förskoleklass	6

Drottningdalsenheten, som tillhör Norrtälje distrikt 2, omfattar Drottningdals skola med förskoleklass och årskurserna 1–6 samt ett fritidshem, familjedaghem och öppen förskola. Inspektionen genomfördes med inriktning på förskoleklass och grundskola.

I Drottningdalsenheten finns tre arbetslag; ett för fritidshemmet, ett för förskoleklassen och grundskolan samt ett för köket. Skolans elever och pedagogiska personal arbetade tidigare i två arbetslag, men är sedan april 2004 organiserade i ett arbetslag. Utbildningen bedrivs åldersintegrerat. Barn och elever är vid inspektionsbesöket fördelade på följande fem grupperingar: förskoleklassen och årskurs 1, årskurs 2-3, 3-4, 4-6 samt 5-6.

Enligt skolans egen statistik för 2003 finns 0,75 årsarbetare i förskoleklassen och 6,5 årsarbetare i grundskolan.

Skolans två byggnader är från år 1902 respektive år 1960. En tillbyggnad gjordes år 1960 samt en större renovering av kök och ommålning av vissa lokaler år 2004.

Flertalet elever har lång skolväg och åker skolskjuts.

Skolan ingår i försök med undervisning utan timplan samt i kommunens försöksverksamhet med lokala styrelser med föräldramajoritet. Skolan har en profil som hälsofrämjande enhet.

Genomförandet av inspektionen i Drottningdals skola

Skolverket sände den 17 november 2003 skriftlig information till kommunen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektörsteamet med ansvar för inspektionen i Drottningdals skola har bestått av undervisningsråden Mariette Dennholt och Pia-Lotta Fellke. Besök i Drottningdals skola genomfördes den 13 maj 2004.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen och Drottningdals skola, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan

information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt.

I Drottningdals skola genomfördes formella intervjuer med rektor, större delen av personalen och med ett urval av elever och föräldrar. Även skolans elevråd intervjuades. Lektioner i samtliga årskurser besöktes. Under besöket fördes också samtal med andra elever och med annan personal än den formellt intervjuade.

Nämns inte förskoleklassen specifikt i rapporten gäller beskrivna förhållanden även denna verksamhet.

Bedömning

1. Normer och värden

Enligt skollagen skall utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanerna framhålls att barnen och eleverna skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet. Eleverna skall också utveckla sin förmåga att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden. Eleverna skall kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön.

Inom detta granskningsområde behandlas resultaten av arbetet för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och för att utveckla normer och värden enligt läroplanernas mål.

Eleverna i Drottningdals skola uttrycker att det är viktigt att kunna påverka och göra sin stämma hörd. Skolans formella samverkansorgan i form av klassråd och elevråd är väl fungerande. I skolan finns olika ansvarsområden där eleverna tränas i att ta ansvar för sin miljö.

Intervjuade elever och föräldrar uttrycker att eleverna är bra på att ta ansvar för sin utbildning. När det gäller inflytande över det egna lärandet har dock inspektionen visat att eleverna har ett visst inflytande över sin utbildning, bland annat inom ramen för eget arbete samt teman där eleverna får välja fördjupningar och göra egen planering. I övrigt är inflytandet generellt sett lågt. Flertalet elever uttrycker att de sällan är delaktiga i undervisningens innehåll eller arbetssätt. Inspektörerna bedömer att graden av inflytande varierar beroende på vilken lärare eleverna har och att det saknas en gemensam strategi för arbetet med elevinflytande.

I Drottningdals skolas kvalitetsredovisning för 2003 uppges resultatet avseende trygg arbetsmiljö, arbetsro och reda samt respekt för andra människor och den gemensamma miljön vara ”mycket bra”.

Inspektörerna observerade vid besöket barn och elever som visar lust att lära samt omtanke och hjälpsamhet gentemot varandra. Eleverna uppger vid inspektionen att det är roligt att gå till skolan, att de trivs och är trygga. Även intervjuade föräldrar beskriver skolmiljön som trivsamt, harmonisk och trygg både fysiskt och psykosocialt. Samtliga grupper vittnar dock om att det tidigare varit stökigare på skolan och uppger även att en lång period med många lärarbyten

inverkat negativt. Vid inspektionen framkommer att klimatet på skolan har förbättrats och att skolan kommit till rätta med detta genom ett aktivt arbete med normer och värden, vilket beskrivs under avsnitt Arbetsmiljö och delaktighet.

Eleverna uppger att det alltid finns någon vuxen i skolan att vända sig till och samtliga intervjugrupper uppger att skolans personal agerar fort i uppkomna situationer. I skolans kvalitetsredovisning värderas arbetet mot kränkande behandling som ”mycket bra”. Enligt elever och föräldrar är mobbning och annan kränkande behandling inte något problem i skolan. Lärarna och rektor uppger att det numera förekommer i mycket liten utsträckning, som t.ex. utanförskap. Skolan vidtar alltid åtgärder i enlighet med skolans handlingsprogram mot kränkande behandling.

Sammanfattningsvis bedömer Skolverkets inspektörer att skolans resultat avseende normer och värden sammantaget är bra. De formella samverkansorganen fungerar på ett föredömligt sätt. Ett förbättringsområde för skolan är dock att stärka elevernas ansvar för och inflytande över det egna lärandet.

2. Kunskaper

Utbildningen skall ge kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Skolan skall sträva efter att varje elev tillägnar sig kunskaper inom utbildningens ämnesområden och kurser men även utvecklar en tillit till sin egen förmåga och en nyfikenhet och lust att lära. Målen för lärandet anges närmare i de nationella läroplanerna och i kursplanerna.

Inom detta område granskas resultaten av det pedagogiska arbetet.

I Drottningdals skola finns bearbetningar av de nationella kursplanerna. De äldre eleverna uppger vid intervjuer att de sedan en tid tillbaka har viss kunskap om målen i olika ämnen. Enligt dem har lärarna i olika grad och omfattning börjat informera om och tydliggöra de nationella målen för de olika ämnena. Yngre elever saknar dock kännedom om målen.

Skolan har ett väl utvecklat system för dokumentation av elevernas kunskapsutveckling i svenska, engelska och matematik genom diagnoser, nationella prov och individuella utvecklingsplaner (IUP). Skolan arbetar även aktivt med dokumentation av elevernas läsutveckling i s.k. läsutvecklingsscheman (LUS)¹. I övriga ämnen finns inte motsvarande systematiska dokumentation av kunskapsutvecklingen.

Skolans sammanställning av de nationella ämnesprovens resultat 2003 för årskurs 5 visar att av pojkarna uppnådde 58 procent målen i svenska samt 83 procent i engelska och matematik. Resultatet för flickorna visar att alla uppnådde målen i samtliga ämnen. Skolan har analyserat resultaten avseende pojkarnas måluppfyllelse och vidtagit åtgärder för att ge berörda elever bättre förutsättningar att nå målen. De elever som är i behov av särskilt stöd erhåller detta och åtgärdsprogram upprättas.

¹ LUS är ett kvalitativt bedömningsinstrument där individens läsförmåga relateras till en utvecklingspsykologisk beskrivning av läsutvecklingen och används från förskoleklassen upp till årskurs 9.

Vid utvecklingssamtalen diskuteras elevernas resultat och utveckling, både kunskapsmässigt och socialt. Föräldrar och elever är nöjda med utvecklingssamtalen. Enligt föräldrarnas uppfattning rör samtalen ett flertal ämnen, men fokuseras främst ämnena svenska, matematik, engelska samt idrott och hälsa.

Sammanfattningsvis visar inspektionen att när det gäller flickornas kunskapsresultat i ämnena svenska, matematik och engelska är resultatet mycket bra. Resultaten i dessa ämnen för pojkarna är ett tydligt förbättringsområde som det är angeläget för skolan att arbeta vidare med. Inspektörerna bedömer att det på skolan finns rutiner och ett strukturerat arbete avseende elever i behov av särskilt stöd, vilket torde ge goda förutsättningar för ökad måluppfyllelse.

Det är för inspektörerna svårt att uttala sig om resultatet i andra ämnen än svenska, matematik och engelska eftersom skolan inte följer upp detta på en skolövergripande nivå. Skolan bör förbättra dokumentationen avseende elevernas kunskapsutveckling i övriga ämnen.

När det gäller elevernas kunskaper om målen för utbildningen visar inspektionen att det finns ett förbättringsområde både avseende att öka samtliga elevers kunskaper om målen och samordna arbetet på skolan kring detta.

3. Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt skollagen skall verksamheten i skolan vara utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar där skall främja aktning för varje människas egenvärde, respekt för vår gemensamma miljö samt jämställdhet mellan könen. Särskilt skall den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling. All personal skall samverka med elever och föräldrar i arbetet för att forma en god miljö – fysiskt och psykosocialt - för utveckling och lärande.

Granskningen gäller hur man i verksamheten arbetar för en god miljö och för att förebygga kränkningar och ge möjlighet till delaktighet och samverkan.

I Drottningdals skola hålls klassråd och elevråd regelbundet. Samtliga intervju-grupper anser att dessa fungerar bra. Inspektionen har visat att elevrådet är mycket engagerat och tar frågorna på stort allvar. Eleverna uppger sig ha möjlighet att driva frågor och påverka samt kan ange flera exempel på detta. Elevrådet har även en viss budget som de förfogar över. I elevrådet ingår en arbetsmiljöansvarig elev som representerar eleverna i den lokala styrelsen.

Enligt flertalet elever är undervisningen lärarstyrd och det finns små möjligheter till att påverka undervisningens innehåll. Några elever upplever dock möjligheter till påverkan i viss utsträckning och ger som exempel veckoplaneringar, eget arbete och temaarbeten. Inspektörerna bedömer att elevernas möjlighet att påverka utbildningen generellt sett är relativt liten och beroende av läraren.

Intervjuade föräldrar uppger att de blir väl bemötta i kontakterna med skolan och uppger att de är mycket nöjda med skolans samverkan med hemmen. Skolans lokala styrelse med föräldramajoritet fungerar som ett forum för delaktighet och samverkan. Vidare erbjuds föräldramöten regelbundet. En stor del av informationen från skolan till hemmen sker genom kontaktböcker till och med årskurs 4 samt veckobrev för samtliga elever.

I Drottningdals skola arbetar man aktivt och medvetet med värdegrunden. Arbeta med förhållningssätt och attityder gentemot varandra sker ständigt. Exempelvis hålls regelbundna samtal med eleverna om etik och moral, samtal i kill- och tjejgrupper samt drama med tillits- och självförtroendeövningar. En gång i månaden hålls en "Guldsamling" då alla i skolan samlas för att ta del av barns och elevers redovisningar och uppträdanden. Föräldrar inbjuds även till samlingarna, som är välbesökta och mycket uppskattade. Samverkan i värdegrundsfrågor sker även med föräldrar genom den lokala styrelsen och vid föräldramöten.

I Drottningdals skola finns tre regler som skall genomsyra enheten; arbetsro i klassrummen, nolltolerans mot oacceptabelt beteende, kränkningar eller mobbning samt Sluta-regeln. Regeln innebär att så fort någon säger Sluta skall man sluta att bråkas eller retas. Vid intervjuer framför flertalet elever synpunkter om att regeln missbrukas. Detta framgår också av kvalitetsredovisningen och skolan avser att regelbundet diskutera användandet av regeln i klasserna.

Skolan har ett rastvaktssystem som flertalet elever vid inspektionen anser inte alltid fungerar på ett tillfredsställande sätt. En rastvakt är inte tillräckligt eftersom denne inte hinner se allt eller ingripa tillräckligt fort när något inträffar. Eleverna upplever även svårigheter att hitta rastvakterna. Enligt rektor förs diskussioner om detta på skolan.

Skolan arbetar aktivt förebyggande och åtgärdande mot mobbning och kränkande behandling. Skolans personal reagerar direkt och griper in när de hör eller ser något oacceptabelt, vilket bekräftas av samtliga intervjugrupper. Drottningdalsenhetens handlingsprogram mot kränkande behandling benämns Rosenprogrammet. Programmet har nyligen reviderats tillsammans med den lokala styrelsen. En central funktion i skolans arbete mot kränkande behandling har Rosengruppen, bestående av fyra lärare, dit elever och föräldrar skall kunna vända sig om något inträffar. Intervjuade föräldrar känner till dokumentet och gruppen. Eleverna känner till gruppen, men saknar kännedom om handlingsprogrammet. De kan dock exemplifiera hur skolan arbetar mot kränkande behandling.

I arbetet mot kränkande behandling använder sig skolan i viss utsträckning av kontrakt med elever i syfte att stötta och stärka eleven. Skolverkets utbildningsinspektörer framhåller att dokumentation och åtgärdsprogram är bra hjälpmedel i detta arbete, men vill däremot påpeka att JO i beslut, 1999/2000:J01 dnr 4639-1997, uttalat att kontraktsform inte kan godtas avseende underåriga elever eftersom deras beroendeställning i förhållande till skolan är hinder för "kontraktet". Härav följer att kontraktsformen inte ens är lämplig när vårdnadshavaren biträder det s.k. kontraktet.

Drottningdals skola har arbetat fram en profil som hälsofrämjande enhet. Profilen vilar på värdegrunden och syftet är att skapa en miljö där alla mår bra, syns, trivs och har roligt. Skolan arbetar med att väcka en medvetenhet om motionens och kostens betydelse genom bl.a. daglig fysisk aktivitet samt psykisk och social träning. Förutom ovan i avsnittet redogjorda exempel kan även nämnas att samtliga grupper varje dag har massage och avslappning.

Sammanfattningsvis bedömer utbildningsinspektörerna att skolans arbete inom området arbetsmiljö och delaktighet är bra. Skolan bedriver ett aktivt och medvetet värdegrundsarbete samt arbetar hälsofrämjande enligt läroplanens intentioner på ett mycket bra sätt. Arbetet mot kränkande behandling enligt Rosenprogrammet är bra och inspektörerna ser positivt på att programmet även omfattar kränkningar mellan vuxen och elev. Ett förbättringsområde för skolan är att diskutera och samordna arbetet kring elevinflytande i undervisningen.

Inspektörerna anser att det finns anledning för skolan att utvärdera rastvaktssystemet mot bakgrund av de synpunkter som framförts vid inspektionen.

4. Pedagogisk verksamhet och undervisning

Arbetet för att nå de nationella målen för utveckling och lärande skall främst utformas av eleverna och personalen. Skolan skall samverka med hemmen. Läroplanerna, andra statliga förordningar och kursplanerna ger riktlinjer för arbetet. Det finns bestämmelser om timplaner och ämnes- och kursstruktur, riktlinjer för stödinsatser, för betygssättning och utvecklingssamtal, för utbildning på arbetsplatser, en garanterad undervisningstid etc. Målen i kursplanerna ger dessutom vägledning för arbetssätten genom att beskriva vilka kunskaper, färdigheter och övrig utveckling barnen och ungdomarna skall nå.

Granskningen riktas mot hur man arbetar för att nå målen och hur man anpassar arbetet till olika behov.

I Drottningdals skola arbetar lärarna med bearbetningar av de nationella kursplanerna för respektive ämne. Några har reviderats och på skolan pågår en process med revidering av samtliga kursplaner. Elevers och föräldrars kännedom om målen är dock generellt något som skolan behöver arbeta vidare med, vilket ovan beskrivits under område Kunskaper.

På skolan bedrivs ett varierat pedagogiskt arbete. Skolan arbetar ofta med ämnesövergripande teman både i förskoleklassen och i grundskolan. Ibland arbetar hela skolan med ett gemensamt tema, exempel på teman är "Östersjön" och "kärlek".

Drottningdals skola omfattas av kommunens gemensamma satsning på att stimulera läsandet, vilket visar sig genom att läsning är en viktig del i den pedagogiska verksamheten.

Rektorn uppger att mycket ansvar för den pedagogiska verksamheten har lagts på arbetslaget. Arbetslaget diskuterar tillsammans hur undervisningen skall läggas upp. Skolan har börjat använda sig av individuella utvecklingsplaner, IUP.

Lärarna utvärderar undervisningen på olika sätt. Eleverna finns till viss del med i detta, bland annat i sina veckoplaneringar och vid teman. Främst utifrån frågeställningar om hur arbetet har gått mer än vad eleverna har lärt sig. Inför utvecklingssamtalen får eleverna fylla i frågeformulär med frågor om hur man uppfattar undervisningen i olika avseenden. Utvecklingssamtalen följs upp enligt samtliga intervjugrupper.

Drottningdals skola har en funktionell och flexibel organisation av grupper. I arbetslaget görs omprioriteringar och grupperingar efter elevernas behov.

Enligt rektor och lärare erbjuds särskilt stöd för elever i behov därav. På skolan finns väl fungerande rutiner och förfaranden för att identifiera elevers behov av särskilt stöd i ämnena svenska, engelska och matematik. I början av varje läsår diagnostiseras samtliga elever i nämnda ämnen. Skolan genomför även ett grovmotoriskt prov. Med stöd av detta och resultaten av de nationella ämnesproven kartlägger arbetslaget därefter varje elev för att identifiera elever i behov av särskilt stöd. Åtgärdsprogram upprättas tillsammans med elever och föräldrar för berörda elever. Uppföljningar av åtgärdsprogrammet görs fortlöpande.

Vid inspektionen har framkommit att det är osäkert hur stöd identifieras och erbjuds för elever som är i behov av särskilt stöd i andra ämnen än svenska, matematik och engelska.

För elevvårdsärenden finns ett elevvårdsteam i vilket rektor samt specialpedagog, skolpsykolog och skolsköterska från kommunens resursteam ingår. Teamet träffas regelbundet. Inför elevvårdskonferenser diskuterar och problemformulerar arbetslaget ärenden. Rektor och samtlig personal på skolan är mycket nöjda med samarbetet med resursteamet, som är knutet till distriktet och dit skolpsykolog, kurator, skolsköterska och specialpedagog hör.

Sammanfattningsvis visar inspektionen att skolans arbete inom området pedagogisk verksamhet och undervisning i många delar är bra. Förbättringsområden är dock att tydliggöra målen för utbildningen för elever och föräldrar samt göra eleverna mer delaktiga i utvärderingen av lärandet. Skolan bör även analysera hur särskilt stöd identifieras och erbjuds i andra ämnen än svenska, matematik och engelska.

5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Kommunerna har ett övergripande ansvar för förskoleverksamheten, skolbarnsomsorgen och skolan på lokal nivå. Kommunerna är också huvudmän för de flesta verksamheterna. Läroplanerna lägger tydliga ansvarsområden på rektor och personal för skolornas inre organisation och arbete. Sammantaget har dessa skyldighet att se till att rätten till utbildning och till att nå nationella mål tillgodoses.

Frågor som behandlas vid inspektionen är exempelvis om verksamheten har en ledning enligt de nationella bestämmelserna, hur denna fungerar i praktiken och om det finns system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen samt värna enskildas rättsäkerhet.

Rektorstjänsten i Drottningdals skola omfattar 80 procent av en heltid, vilket innehas av rektor till 75 procent. Övriga 5 procent, omfattande 2,5 timmar per vecka, innehas av en lärare. Denne finns till hands som bollplank till rektor samt ansvarar för att ta emot telefonsamtal från föräldrar. Föräldrarna är informerade om denna ansvarsfördelning.

Rektor träffar andra rektorer och distriktschef en gång i veckan. Rektor uppger sig ha bra dialog och kontakt med distriktschefen, men i liten utsträckning med förvaltningschefen och den politiska nämnden. När det gäller skolans kvalitetsredovisning har rektorerna i distriktet fått opponera på varandras redovisningar och rektor kommer att få återkoppling av distriktschefen.

Varje arbetslag har en person med samordnade funktion, som bland annat innefattar att samordna frågor inom arbetslaget och kortare ledigheter samt att elev-

vårdsärenden förs upp på dagordningen. Samordnaren har attesträtt på tilldelade materialmedel.

Samtliga intervjuade uppger att rektorn är väl förtrogen med skolans verksamhet och deltar regelbundet i arbetslagets möten samt genomför olika uppföljningar och utvärderingar. Dessa bygger även på lokala och kommunala styrdokument. Arbetsplanen för skolan skall revideras då man omorganiserat från två till ett arbetslag. Eleverna uppger vid intervjuer att rektor syns på skolan, tar tag i saker samt är en person man vid behov kan vända sig till. Personalen uppger att rektorn är tydlig och bekräftande. Hon uppfattas som pedagogiskt ansvarig och tydligt drivande i den pedagogiska utvecklingen på skolan.

Skolans arbete med kvalitetsredovisning har nyligen påbörjats. Rektor fick kort tid på sig att sammanställa och inge kvalitetsredovisningen, som bygger på skolans dokumentation och enhetens arbete inom ramen för växtkraftprojektet i Norrtälje. Kvalitetsredovisningen har delgetts personal och den lokala styrelsen.

Vid inspektionen framkommer att skolans lokala styrelse med föräldramajoritet fungerar på ett bra sätt. Styrelsen följer delegationsordningen. Vid föräldraintervjuer framkommer dock att några föräldrar upplever att de inte blir väl bemötta och tas på allvar vid kontakterna med kommunen.

Sammanfattningsvis visar inspektionen att arbetet med styrning, ledning och kvalitetsarbete är bra. Rektorns förtroenhet med verksamheten är mycket bra. Förbättringsområden är dock att ytterligare stärka samordningen i arbetslaget, till exempel avseende elevinflytande, tydliggörande av målen för utbildningen och utvärdering av undervisning. Det systematiska utvecklingsarbetet bör även stärkas genom kvalitetsredovisningen som redskap. I detta arbete bör personal, elever och föräldrar göras delaktiga.

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning

Lika tillgång till utbildning, oberoende av kön, geografisk hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, är en grundprincip för det offentliga skolväsendet. Barn- och ungdomsutbildningen omfattar förskoleklassen, grundskolan, den obligatoriska särskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Det skall finnas lika möjligheter till utbildning för barn och ungdomar med olika funktionsnedsättningar och möjligheter till utbildning i särskilda utbildningsformer. Inom skolformerna skall det också finnas olika möjligheter för eleverna att individuellt göra val av ämnen, program, inriktningar och kurser. En skola kan, enligt skollagen, profilera sig för att tillgodose olika elevers behov eller öka elevernas motivation för lärande.

Granskningen gäller om det finns tillgång till utbildning i den omfattning och med den valfrihet som anges i de statliga bestämmelserna. Även informationen om möjligheter till olika val av fördjupning, kurser, skolor och utbildningsvägar behandlas.

Eleverna vid Drottningdals skola väljer språk i årskurs 6. Språkundervisningen bedrivs på Roslagsskolan och inleds med en period med språkverkstad där eleverna får prova på spanska, tyska och franska innan de gör sina val.

Undervisningen i ämnet hem- och konsumentkunskap ges inom ramen för elevens val. Vid elevintervjuer framkommer att eleverna skall välja ämnet vid minst två tillfällen och att de i övrigt inte har någon undervisning i ämnet. En-

ligt rektor och personal ingår ämnet även inom ramen för temaarbeten och skolans hälsofrämjande profil. Inspektörerna bedömer att skolan bör se över organisationen av undervisningen i hem- och konsumentkunskap för att tillförsäkra att eleverna ges förutsättningar att nå målen i ämnet samt även tydliggöra undervisningen i ämnet för eleverna.

Inspektörerna bedömer även att det kan finnas en risk för brister i måluppfyllelsen i exempelvis ämnen som musik och teknik. Vid intervjuer framkommer att eleverna i årskurs 6 nyligen erhållit undervisning i teknik och att musik erbjuds på skolan främst inom ramen för teman. Inspektörerna vill göra skolan uppmärksam på vikten av ett systematiskt arbete med att konkretisera de nationella kursplanerna och organisera undervisningen för att tillgodose att eleverna ges likvärdiga förutsättningar att nå målen i samtliga ämnen.

På Drottningdals skola finns enligt rektor några funktionshindrade elever. Dessa bedöms av inspektörerna ha likvärdig tillgång till utbildning jämfört med övriga elever.

Skolan ger bra information om verksamheten enligt föräldrarna. Informationen ges muntligen och skriftligen på olika sätt. Förutom tidigare lämnade beskrivning, se avsnitt Arbetsmiljö och delaktighet, finns mycket information på skolans hemsida. Skolan skickar även årligen hem en skolfolder, i vilken bl.a. handlingsprogrammet mot kränkande behandling och skolans trivseregler ingår.

Sammanfattningsvis bedömer Skolverkets inspektörer att elevernas tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning sammantaget är bra vid skolan. Ett förbättringsområde är dock att se över organisationen av undervisningen i hem- och konsumentkunskap samt tydliggöra för eleverna på vilket sätt undervisningen i ämnet ges. Inspektörerna vill framhålla att det finns en risk i att ämnen prioriteras på olika sätt vilket gör att eleverna ges olika förutsättningar att nå målen. Avsaknaden av en tydlig struktur på skolan kan leda till brister i likvärdigheten ifråga om elevernas utbildning.

7. Resurser

Huvudmannen och skolans ledning beslutar hur och med vilka resurser utbildningen skall genomföras för att de lärande skall nå de nationella målen för utbildningen. I skollagen finns dock bestämmelser om några viktiga förutsättningar för att säkra kvaliteten i utbildningen. Dessa avser främst krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning. Även principerna för resursfördelningen aktualiseras vid inspektionen.

Drottningdals skola har tidigare haft en stor personalomsättning, framförallt för vissa elevgrupper. Skolan har dock numera en stabil personalgrupp. Specialpedagogisk kompetens finns. Några av den pedagogiska personalen saknar dock utbildning avsedd för den undervisning som bedrivs. Skolan arbetar aktivt med rekrytering, men det uppges vara svårt att rekrytera. Tre personer har ansökt till kompletterande utbildning för lärarexamen, SÄL, men inte antagits.

Under år 2003 har enheten inom ramen för växtkraftprojektet i Norrtälje kommun arbetat med bl.a. kartläggningen av kompetensbehovet på skolan. Enligt personalen har de tidigare fått kompetensutveckling och den gemensamt

framtagna kompetensutvecklingsanalysen ligger till grund för det fortsatta arbetet.

Skolan har god tillgång till datorer för samtliga elever och datorerna används på ett bra sätt i undervisningen. På skolan finns lärare som ansvarar för datasupporten, vilket möjliggör en bra användning.

På skolan finns ett litet bibliotek och en bokbuss besöker regelbundet skolan. Enligt skolans kvalitetsredovisning finns behov av utökat sortiment av läroböcker och i biblioteket. Inspektionen har visat att läromedlen behöver ses över och att viss förnyelse behövs.

Inspektionen har visat att skolans lokaler är ändamålsenliga, även om viss trångboddhet uppges råda.

Sammanfattningsvis bedömer Skolverkets inspektörer att skolans resurser sammantaget är bra. Ett förbättringsområde är dock att fortsätta ansträngningarna med att rekrytera personal som har en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak skall bedriva.

Sammanfattande bedömning

Inspektörerna bedömer att verksamheten i Drottningdals skola övergripande är av god kvalitet och att det bedrivs ett bra arbete för att främja elevernas lärande och demokratiska fostran. Detta gäller exempelvis de formella samverkansorganen, värdegrundsarbetet, skolans hälsofrämjande arbete samt rektors förtrogenhet och pedagogiska ledning. Inspektörerna vill även i sammanhanget lyfta kunskapsresultaten i de nationella ämnesproven för flickor.

Det finns dock behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- elevernas inflytande över sitt eget lärande,
- dokumentation och uppföljning av elevernas kunskapsresultat i samtliga ämnen,
- pojkarnas resultat i de nationella ämnesproven,
- elevernas kunskap om målen för utbildningen,
- rastvaktssystemet,
- elevernas delaktighet i utvärderingen av det egna lärandet,
- särskilt stöd,
- arbetet med kvalitetsredovisningen,

- organisationen av undervisningen i ämnen som hem- och konsumentkunskap, teknik och musik samt
- rekrytering av personal.

Datum

Ort

2004-09-28

Stockholm

Mariette Dennholt

Pia-Lotta Fellke